

SCOREN MET TAAL

OEFENKANSEN
NEDERLANDS
IN DE SPORTCLUB

OVER DE AUTEUR

Peter Schoenaerts (Fast Forward vzw) is expert Nederlands als tweede taal (NT2). Hij was jarenlang docent Nederlands in binnen- en buitenland en schreef verschillende bekende NT2-publicaties. Ook werkte hij als taalexpert voor de Taalunie en als eindredacteur voor het weekblad Humo. Hij is de dagelijks leider van 'Theater van A tot Z', een toneelgroep die werkt voor doelgroepen met weinig cultuurervaring. Meer info: www.peterschoenaerts.com en www.theateraz.be.

© Peter Schoenaerts, vzw Fast Forward en het Agentschap Integratie en Inburgering

COLOFON

Tekstbijdragen: Saida El Aouati, Peter Schoenaerts, Karen Stals, Wim Troch en Helga Van Loo

Eindredactie: Peter Schoenaerts

Foto's: Selena Ardelean, Peter Schoenaerts, Wim Troch en Ghizlane Yousfi

Lay-out: heartwork.be

Verantwoordelijke uitgever: Peter Van Kemseke, vzw Fast Forward,
Franklin Rooseveltlaan 58, 1800 Vilvoorde

DEZE PUBLICATIE KWAM TOT STAND MET MEDEWERKING VAN DE ONDERSTAANDE ORGANISATIES:

Vzw Fast Forward (www.fast-forward.be)

Fast Forward uit Vilvoorde ondersteunt cultuur, onderwijs en integratie, door het creëren en organiseren van culturele activiteiten of workshops, en het produceren van culturele en educatieve uitgaven (boeken, cd's, dvd's, websites...). De vereniging wil mee inzetten op het ondersteunen van het Nederlands in een meertalige wereld, waarin diversiteit een verrijking is.

Vilvoorde City (www.facebook.com/vilvoordecity)

Voetbalclub Vilvoorde City werd in 2016 opgericht en heeft zijn thuisbasis in Sportstadion Drie Fonteinen. De club wil méér zijn dan enkel een sportclub en organiseert geregeld sociale activiteiten, zoals de oefenkansen Nederlands voor voetbalmama's. Ze willen hun 350 jonge voetballertjes van de straat houden, discipline en verantwoordelijkheidszin bijbrengen.

Het Agentschap Integratie en Inburgering (www.integratie-inburgering.be)

Het Agentschap Integratie en Inburgering ondersteunt het Vlaamse integratiebeleid. In het Agentschap vind je alle diensten voor integratie, inburgering, sociaal vertalen en tolken, en de vroegere Huizen van het Nederlands (behalve de diensten in de steden Gent en Antwerpen, en het Huis van het Nederlands Brussel). Het Agentschap is een private stichting en werd in 2013 opgericht door de Vlaamse overheid als extern verzelfstandigd agentschap.

Vzw 'de Rand' (www.derand.be)

Vzw 'de Rand' draagt bij tot de groei van een open en verdraagzame leefgemeenschap, die het Vlaamse karakter van de Vlaamse Rand respecteert, uitstraalt en dus versterkt. De vereniging bevordert vanuit een Nederlandstalige profilering de leefkwaliteit voor de hele bevolking van

de Vlaamse Rand door op dynamische wijze en complementair aan wat al bestaat sociaal-culturele activiteiten te ondersteunen en te organiseren, dienstverlening en informatie aan te bieden, maatschappelijke participatie te stimuleren.

De Koninklijke Belgische Voetbalbond

De Koninklijke Belgische Voetbalbond vertegenwoordigt alle voetbalclubs van België. De Bond organiseert samen met zijn vleugels Voetbal Vlaanderen en ACFF per seizoen 300.000 voetbalwedstrijden. De nationale ploegen zijn de ambassadeurs in het buitenland. Sinds 2017 zet het Belgisch voetbal met de steun van Fedasil in op de integratie van vluchtelingen en asielzoekers via het integratieproject 'Iedereen op het veld'.

IEDEREEN OP HET VELD

Het integratieproject 'Iedereen op het veld' van de KBVB, Pro League, Voetbal Vlaanderen en ACFF wordt gesubsidieerd door Fedasil en UEFA. Dit project ondersteunt voetbalclubs die inzetten op de integratie van vluchtelingen en asielzoekers door het aanbieden van een begeleiding op maat.

In 2017 engageerden 22 voetbalclubs zich om deze doelgroep een plaats te geven binnen hun voetbalwerking. In 2018 bereikten we reeds meer dan 30 clubs met het project. Naast de financiële ondersteuning krijgen de clubs ook ondersteuning op maat vanuit de voetbalfederaties en onze partners. Voor ons blijft het een prioriteit om clubs te motiveren om in te zetten op diversiteit en inclusie. Dit kan enerzijds als speler maar evengoed als vrijwilliger. Heel wat clubs ontwikkelden de voorbije

jaren mooie lokale projecten om vluchtelingen te integreren binnen de club als scheidsrechter, trainer, hulptrainer, schoonmaakteam, parkwachter, enz. Wie meer wil lezen over deze projecten kan de goede praktijkengids van het project 'Iedereen op het veld' raadplegen op de website www.belgianfootball.be.

Clubs die geïnteresseerd zijn om mee te werken aan de integratie van vluchtelingen via voetbal of hun goede praktijk met de voetbalfederaties willen delen, kunnen een mailtje sturen naar Hedeli Sassi, projectmedewerker 'Iedereen op het veld', via integratie@footbel.com.

Woord van dank

In de eerste plaats gaat onze dank uit naar Faruk Akkus (voorzitter Vilvoorde City) en Peter Van Kemseke (voorzitter vzw Fast Forward). Dankzij hen kwam het voetbalmamaproject tot stand. Zij staken meteen de koppen bij elkaar toen ze de nood aan een initiatief als dat van de voetbalmama's gewaar werden.

Vervolgens willen we het Agentschap Integratie en Inburgering danken voor de financiële en morele steun. Ook vzw 'de Rand' - in het bijzonder Karen Stals - verdient een vermelding voor de degelijke opvolging en ondersteuning van ons project.

Het hele oefenkansenproject zou verder niet mogelijk geweest zijn zonder de inzet van vele vrijwilligers en voetbalmoeders, in het bijzonder Khadija Afroukh, Said Akabbal, Faruk Akkus, Saida El Aouati, Chaimae El Mocktari en Ghizlane Yousfi.

We willen ook onze gasten niet vergeten. Zij zorgden voor inspiratie. Dank aan Hanae Benallal, Naima Charkaoui, Jana Faes, Naïma Lafrarchi, Martine Tanghe, Laura Vandam en An Vanden Broeck.

En verder nog een bijzonder woord van dank aan:

- > Yvette Deschutter en atletiekclub VAC (van wie we de cafetaria mochten gebruiken)*
- > Helga Van Loo en Serge Verlinde van het Instituut voor Levende Talen van de KU Leuven*
- > De dienst gelijke kansen en de sportdienst van Vilvoorde*
- > An De Kock en Hedeli Sassi van de Belgische Voetbalbond*

INHOUD

Inleiding

1. Voetbalclub Vilvoorde City en de voetbalmama's	08
2. Wie is de doelgroep?	09
3. Wat zijn dat, spreeksessies?	09
4. De concrete aanpak: enkele voorbeelden	10
5. Suggesties voor thema's en gasten	14

Organiseer zelf succesvolle spreek sessies

1. Bereid je goed voor	16
2. Werk op maat van je doelgroep	20
3. Maak de oefenkans realistisch	21
4. Creëer een veilige context	22
5. Ondersteun je vrijwilligers	23
6. Zorg dat je deelnemers blijven komen	24
7. Werk samen met anderen	26
8. Zorg voor kwaliteit	27
9. Vergeet je administratie niet	28
10. Kom in de media!	29

Spreeken met anderstaligen: didactische tips

1. Creëer interactie	34
2. Besteed aandacht aan je taal	35
3. Leg woorden op verschillende manieren uit	36
4. Controleer geregeld of de anderstaligen je begrijpen	37
5. Geef (soms) feedback	38

INLEIDING

Vilvoorde kent een snelle stijging van het aantal anderstalige inwoners. Scholen en verenigingen merken dat in hun werking. Leerkrachten en sportbegeleiders worden geregeld geconfronteerd met kinderen die de Nederlandse taal niet voldoende onder de knie hebben. Vaak blijkt echter dat de kinderen het Nederlands beter beheersen dan hun ouders. Er is dus ook **nood aan extra oefenkansen voor volwassenen**. Deze nood blijkt duidelijk uit de statistieken (zoals de gemeentelijke profielschets van de Vlaamse Overheid), uit informatie die vzw 'de Rand' verzamelt (en die de basis is voor initiatieven als het 'voetbalwoordenboekje') en uit onze eigen ervaring met anderstaligen in en rond Vilvoorde.

1. VOETBALCLUB VILVOORDE CITY EN DE VOETBALMAMA'S

Vilvoorde City is een dynamische voetbalclub met een **350-tal jonge spelertjes** van diverse afkomst. Die worden omringd door een groot aantal 'voetbalmama's'; ze vergezellen hun kinderen naar de training en blijven vaak ter plaatse op hen wachten.

Het Agentschap Integratie en Inburgering schreef in 2017 een oproep uit om vernieuwende projecten te vinden die anderstaligen Nederlands helpen oefenen. Dat was een uitgelezen kans voor Vilvoorde City en vzw Fast Forward om het project 'Vilvoordse voetbalmoeders: scoren met taal' op te zetten. Veel voetbalmama's zijn anderstalig, ook al wonen ze in het Vlaamse Vilvoorde. De stad voelt immers de invloed van het naburige, meertalige Brussel, waar nog maar 5% van de inwoners het Nederlands als moedertaal heeft. De meerderheid van de Brusselaars spreekt thuis Frans, vaak in combinatie met andere talen, zoals Arabisch. In Vilvoorde spreekt een aanzienlijk deel van de inwoners geen Nederlands. Meer dan de helft van de leerlingen in het basisonderwijs heeft er het Nederlands niet als thuistaal.

Vilvoorde City kende de noden van de voetbalmama's al langer en de Vilvoordse vzw Fast Forward heeft dankzij educatieve cultuurprojecten een ruime expertise op het vlak van NT2 in een buitenschoolse context. Een samenwerking lag dus voor de hand. De voetbalclub ging op zoek naar **minimaal 20 moeders** die hun kinderen naar de voetbaltraining vergezelden, en die in een niet-schoolse context en in de vertrouwde, authentieke omgeving van de sportclub hun Nederlands wilden oefenen.

Het project liep voor het eerst tijdens het schooljaar 2017-2018, en bestond uit **20 taal oefensessies**. In 10 van die sessies gingen de mama's in dialoog met opvallende en inspirerende vrouwen. In de 10 andere sessies spraken en oefenden ze Nederlands, onder begeleiding, o.a. ter voorbereiding op de 10 sessies waarbij iemand te gast was. Zowel Nederlands- als anderstalige vrijwilligers hielpen mee om de sessies te organiseren en te begeleiden.

*Foto: Khadija Afroukh, Peter Schoenaerts, Gliziane Youfi en Faruk Akkus.

Uniek taalproject van start in voetbalkantine Vilvoorde City Mama's leren Nederlands, terwijl zoon voetbal speelt

VILVOORDE

Anderstalige voetbalmama's van Vilvoorde City krijgen tijdens het nieuwe seizoen de kans om hun Nederlands bij te spijkeren via gespreksavonden met tien interessante praatgasten. Zoonlijf schaat intussen zijn traptuchschakel bij op het grasveld.

DIETER DE BEUS

Voetbalclub Vilvoorde City en vzw Fast Forward slaan de handen in elkaar voor een uniek taalproject. De anderstalige mama's die hun kinderen naar de voetbaltraining brengen, krijgen komend voetbaljaar de mogelijkheid om via gespreksgroepen hun Nederlands te oefenen en inspirerende vrouwen te ontmoeten in de voetbalkantine van Vilvoorde City.

Het initiatief kan alvast rekenen op de steun van het Vlaams Agentschap Integratie en Inburgering. Dat maakte 1 miljoen euro vrij om anderstaligen oefenkansen Nederlands te bieden in Brussel en Vlaanderen. Van de 21 geselecteerde projecten komt slechts één uit Vlaams-Brabant: dat van voetbalclub Vilvoorde City en vzw Fast Forward. Met 'Vilvoordse voetbalmoeders: scoren met taal' willen de clubleden twintig anderstalige voetbalmama's inspireren en helpen met hun Nederlands.

Tientallen mama's

Voorzitter Faruk Akkus wil dat Vilvoorde City, dat pas in 2016 werd opgericht, meer is dan maar een voetbalploeg. Het is zijn bedoeling om anderstalige gezinnen via het voetbal te helpen bij hun integratie in de stad. Een jaar na de oprichting van de club wordt de daad bij het woord gevoeld.

"Wij zijn een dynamische voetbalploeg met een 350-tal jonge spelertjes van diverse afkomst", zegt Akkus. "Elke training staan er tientallen voetbalmama's langs de kant van het plein te kijken naar zonneden. Dat bracht ons op het idee om de anderstalige moeders, die soms uit een andere leefwereld komen en vaak weinig voeling hebben met de Nederlandse taal, en aangename en nuttige activiteiten aan te bieden, terwijl hun kinderen aan het sporten zijn."

**KHADIJA AFROUKH
VOETBALMAMA**

"Iedereen beseft het belang van de Nederlandse taal bij het integratieproces"

Faruk dacht in eerste instantie aan de organisatie van een variant op het Café Combine, een interculturele praatgroep waar Nederlands gesproken wordt. Bij een eerste rondtoeren na'n vijftig mama's interesse. Meer had de voetbalvoorzitter niet nodig om het geweer van schouder te veranderen. Hij nam contact op met Peter Schoenaerts van de vzw Fast Forward, die zich met culturele initiatieven inzet voor zwakkere doelgroepen. Ziedaar de geboorte van 'Vilvoordse voetbalmoeders: scoren met taal', een uniek taalproject.

"Op vlak van oefenkansen Nederlands hebben we als vzw veel expertise opgebouwd", zegt Peter Schoenaerts van Fast Forward vzw. "Tot vorig jaar maakte Fast Forward de activiteiten werd inmiddels overgenomen door het Ant-

werpse Theater van A tot Z. Al blijft er ook een theaterdeling actief in Vilvoorde. Niets gaan we ons focussen op het basisonderwijs. We willen mensen met verschillende achtergronden bij elkaar brengen en te inspireren. Dit oefenkansproject is daarvoor ideaal."

Vrijwilligers gezocht

In september start het project. Dan zullen de voetbalmama's twintig weken lang kunnen deelnemen aan bijeenkomsten waarop geregeld een interessante spreker wordt uitgenodigd. De mama's mogen de gasten vragen stellen en gaan met elkaar in gesprek. Thema's die aan bod kunnen zijn erg divers, gaande van zonde voeding. Voetbalmama's Khadija Afroukh en Gliziane Youfi schreven zich al achter het project.

Khadija Afroukh: "De bereidwilligheid bij de voetbalmama's is groot. Iedereen begrijpt het belang van de Nederlandse taal bij het integratieproces. Maar niet iedereen heeft tijd of de middelen om cursus Nederlands te volgen. Dit project biedt een praktische oplossing op dat probleem. Ouders hebben hier een uitkomst of twee niets om handen, terwijl de kinderen voetballen. Nu kunnen we die tijd aan en leuk invullen. Doordat we met een groot aantal voetbalmama's in het project stap verdwijnt de instapdrempel kunnen we elkaar motiveren om Nederlands te praten. Alle gespreksessies worden begeleid door vrijwilligers. Wie zin heeft om andere mama's met hun Nederlands te komen helpen, is van welkom.

Contact opnemen kan via info@fast-forward.be.

2. WIE IS DE DOELGROEP?

De doelgroep van het project 'Vilvoordse voetbalmoeders: scoren met taal' zijn **lager geschoolde anderstalige moeders** (met maximaal een diploma secundair onderwijs) die vrijwillig voor deze gratis oefensessies kiezen en die minimaal niveau A1 van het Europees referentiekader voor vreemde talen beheersen. Dat betekent dat ze iets over zichzelf kunnen vertellen en eenvoudige vragen kunnen stellen en beantwoorden. De gespreksthema's vertrekken steeds vanuit hun interesses. We gaan op zoek naar **maximale aansluiting bij de leefwereld** van de deelnemers. Tijdens het eerste jaar van het project waren er ook enkele vrouwen met een hoger diploma onder de deelnemers. De groep vormde een mooie mengeling van mensen die allemaal op zoek zijn naar de juiste weg, naar oefenkansen, naar hulp.

Via dit boekje willen we ook andere (sport)verenigingen aansporen om oefensessies Nederlands te organiseren. De doelgroep kan anders zijn, en is afhankelijk van de regio waar je woont. Er zijn veel anderstaligen die oefenmogelijkheden kunnen gebruiken: migranten, vluchtelingen, Franstalige Belgen, expats...

3. WAT ZIJN DAT, SPREEKSESSIES?

De spreekessies waarover we het hier hebben zijn expliciet **géén lessen**. De focus ligt niet op de taal maar op de gespreksonderwerpen; we geven geen woordenschat- of grammaticales. Het gaat om **taal oefenen in een niet-schoolse context**. We streven naar meer zelfvertrouwen en naar het verbeteren van het taalgebruik dat direct functioneel en relevant is voor onze doelgroep. Uiteraard verwijzen we degenen die meer willen wel door naar een taalcursus of naar een website als www.nedbox.be, waar je online gratis Nederlands kunt oefenen.

Het vernieuwende aan dit project is dat we de traditionele 'praatgroep' hebben 'opgetild': we brengen de voetbalmoeders in contact met **inspirerende vrouwen** die een rolmodel kunnen zijn en die de moeders - in het Nederlands - samen laten praten en antwoord geven op bepaalde vragen in verband met thema's die hen na aan het hart liggen, bijvoorbeeld: onderwijs, gezonde voeding, kinderrechten, EHBO, etc.

De deelnemers mogen spontaan vragen stellen en eigen ervaringen vertellen bij de behandelde thema's. We zetten methodieken in die mensen tot praten aanzetten, bijvoorbeeld eerst voorbereiden in kleine groepjes, of op een speelse manier persoonlijke ervaringen delen, of werken met *information gaps* om mensen met elkaar aan de praat te krijgen.

Voor de voetbalmama's in Vilvoorde blijken **sessies van 75 à 90 minuten** ideaal. De redenen waarom ze blijven komen? Dat ze lekkere hapjes, koffie en thee krijgen. Dat ze op een aangename manier Nederlands kunnen oefenen. Dat ze interessante dingen leren van 'experts'. Dat hun kinderen op dat moment aan het trainen zijn. Dat het gratis is.

TIP

Drie tips voor wie spreekessies wil gaan organiseren:

- > Bied ze gratis aan. Ze kunnen een aantrekkelijk alternatief zijn voor schoolse lessen die sommige mensen afschrikken.
- > Zorg voor goede begeleiding door vrijwilligers.
- > Besef dat andere talen niet verboden zijn. Het helpt net om te blijven volgen, en staat de oefenkans Nederlands niet in de weg.

4. DE CONCRETE AANPAK: ENKELE VOORBEELDEN

Het gesprek komt steeds voort uit de dames zelf, vanuit hun ervaringswereld, zij bepalen waar het over gaat en hoe ver we gaan, vanuit hun eigen interesse. We werken via conversatie en discussie, en maken indien nodig gebruik van foto's of filmpjes om een thema aan te brengen. We proberen steeds de link te leggen met de leefwereld en de kinderen van de vrouwen. Soms zijn de mondigste mama's het meest aan het woord, maar door geregeld in kleine groepjes te werken, krijgen minder mondigde mama's ook veel oefenkansen. Dat de niveaus van de deelnemers soms erg verschillen is geen drempel, vinden we. En dat sommigen elkaar al eens in hun eigen taal helpen, is uiteraard geen probleem. De vrijwilligers schieten ook te hulp waar nodig (in het Nederlands).

OPBOUW VAN DE SESSIES

We werken **van receptief naar productief**: eerst zaken vertellen en tonen, daarna de deelnemers pas uitnodigen tot zelf praten. We helpen hen vragen voor gasten voor te bereiden

en we begeleiden de discussie... We proberen makkelijke woorden te gebruiken.

De 20 sessies die we in 2017-2018 bij Vilvoorde City organiseerden, werden als volgt opgebouwd: 10 keer kwam er een spreker, en die sessie werd telkens voorafgegaan door een sessie waarin het thema en de gast eenvoudig werden voorgesteld. Via interactieve werkvormen gingen de voetbalmoeders - ieder op haar eigen niveau - praten over wat ze verwachtten of welke vragen ze voor de gast hadden.

Tijdens de 10 sessies mét een inspirerende vrouw werd eerst de passieve taalkennis van de mama's aangesproken (luisteren naar haar verhaal) en vervolgens konden ze zelf actief gaan spreken: vragen stellen die ze de week voordien hadden voorbereid en verder praten over het thema van de spreker. Door deze opbouw krijg je **herhaling**, en neem je ook langzaam spreekangst weg: in de voorbereidende sessie komt het thema aan bod en

spreken de voetbalmoeders onder elkaar, tijdens de sessie de week nadien luisteren de voetbalmoeders eerst naar de vrouw die uitgenodigd is, en vervolgens gaan ze zelf spreken, mét haar. Het gebeurt wel dat de minder mondigde deelnemers meer luisteren als er een gaste op bezoek is en de mondigere mama's meer spreken op zo'n moment. Maar iedereen is erg betrokken en geïnteresseerd.

DUS

Vorbereidende sessie

- > **thema en gast voorstellen (deelnemers luisteren/praten)**
- > **vragen voorbereiden (deelnemers praten/schrijven)**

Gast op bezoek

- > **luisteren naar de gast**
- > **zelf vragen stellen**
- > **(groeps) gesprek ontstaat**

MARTINE TANGHE OP BEZOEK

De week voordat een gastspreker op bezoek komt, proberen we de deelnemers voor te bereiden door ze informatie te geven over de gast en het onderwerp. Om een gesprek op gang te krijgen, beginnen we met het stellen van algemene vragen over het onderwerp of de persoon, daarna worden de vragen preciezer. In het geval van Martine Tanghe (die onze eerste gastspreker was) lieten we ook een korte video zien met fragmenten van haar uit het VRT-journaal door de jaren heen, van eind jaren 70 tot nu.

Enkele vragen die wij aan de voetbalmama's stelden:

- > Naar welke tv-zenders kijken jullie?
- > Kijken jullie naar de Vlaamse televisie?
- > Naar welke programma's kijken jullie?
- > Kijken jullie naar Het Journaal en waarom (niet)?
- > Kennen jullie misschien ook de namen van de nieuwslezers?
- > Wie kent Martine Tanghe en wat doet ze?

Omdat sommige vrouwen haar al kenden, mochten ze zelf proberen te vertellen wat ze over haar wisten. Daarna vertelden we dat Martine Tanghe de eerste gastspreker zou zijn. Hierna probeerden we samen een aantal vragen voor te bereiden die de voetbalmama's de week nadien zelf aan Martine mochten stellen.

Enkele vragen die de deelnemers hadden voorbereid:

- > Bent u getrouwd?
- > Hoeveel kinderen heeft u?
- > Hoe bent u journalist geworden?
- > Hoeveel uur werkt u per dag?
- > Was het moeilijk om als vrouw Het Journaal te presenteren in die tijd?
- > Was het niet moeilijk uw job en uw gezinsleven te combineren?
- > Heeft u problemen gehad met mannelijke collega's?
- > Heeft u ooit seksuele intimidatie op het werk meegemaakt?
- > Bent u rijk?
- > Heeft u als verslaggever in gevaarlijke gebieden gewerkt?

Het bezoek van Martine vormde meteen een hoogtepunt. Zijzelf vertelde kort en in eenvoudig Nederlands wat ze doet,

en stond nadien open voor alle vragen van de moeders. Met veel geduld probeerde ze op een begrijpelijke manier het gesprek aan te gaan. Er ontstond een wederzijdse interesse, en Martine stelde zelf ook vragen aan de deelnemers. Op het eind poseerde ze zelfs voor foto's met alle mama's. De deelnemers waren onder de indruk. Het bezoek van Martine haalde de krant en het project was definitief uit de startblokken geschoten.

VILVOORDE Martine Tanghe bezoekt voetbalmama's

VRT-nieuwsanker Martine Tanghe was maandagavond de eerste gast op de gespreksavonden die voetbalclub Vilvoorde City en vzw Fast Forward organiseren voor anderstalige mama's. Zij ging in gesprek met een twintigtal deelneemsters die samen Nederlands willen oefenen.

«Wij hebben meer dan 350 jonge spelertjes van verschillende afkomsten», legt voorzitter Faruk Akkous van Vilvoorde City uit. «Een groot aantal voetbalmama's vergezellen hun kinderen naar de voetbaltrainingen en dat bracht ons op het idee om de anderstalige moeders een aangename en nuttige activiteit aan te bieden, terwijl hun kinderen aan

het sporten zijn.»

«Dat iemand als Martine Tanghe de tijd neemt voor ons oefenproject is heel fijn», zegt Peter Schoenaerts van de vzw Fast Forward, erg enthousiast; ze hebben met veel interesse naar Martine Tanghe geluisterd en haar vragen gesteld. «De moeders van de spelertjes van Vilvoorde City zullen dit schooljaar twintig keer gratis kunnen deelnemen aan bijeenkomsten waarop geregeld een interessante sprekerster wordt uitgenodigd. De thema's die aan bod komen, zijn erg uiteenlopend, gaande van journalistiek tot EHBO, sport en gezonde voeding. Alle spreksessies worden begeleid door vrijwilligers. (DHS)

Martine Tanghe (foto midden) tussen de voetbalmommo's van Vilvoorde City. Foto: Lukin

AAN DE SLAG MET HET RODE KRUIS

De voetbalmama's wisten al veel over de organisatie. Ze kenden het Rode Kruis van tv, brochures of vanuit hun geboorteland. Ze hadden ook over de organisatie gehoord in verband met de oorlog in Syrië en de opvang van vluchtelingen. De vrouwen herkenden de organisatie ook van hulp bij ongelukken en als eerstehulpverlener. Ze hadden veel vragen. De bezorgdheid om hun kinderen was duidelijk een drijfveer voor de belangstelling die ze toonden. De twee Rode Kruis-medewerkers die langskwamen hebben de deelnemers zelf EHBO-handelingen laten uitvoeren, en kwamen nog een keer terug om een extra sessie te geven over reanimatie, op vraag van de deelnemers. Deze sessies waren een groot succes. De gasten waren erg tevreden over de participatie en het enthousiasme van de voetbalmoeders. En ze waren onder de indruk van hun durf en nieuwsgierigheid.

SPREKEN OVER KINDERRECHTEN

Voor deze sessie kwam Naima Charkaoui van het Kinderrechtencommissariaat op bezoek. Ook zij kwam tweemaal om op alle vragen van de vrouwen een antwoord te kunnen geven.

Zoals gewoonlijk werd het thema geïntroduceerd met een aantal algemene vragen, waaronder: 'Weten jullie wat mensenrechten zijn?' Iemand kende vooral de kinderrechten omdat haar eigen kinderen altijd dreigen de kinderrechtencommissaris te bellen als ze bijvoorbeeld geen nieuwe PlayStation krijgen. Dit was een goede inleiding om het gesprek op gang te trekken.

De kinderen van de vrouwen komen op school geregeld in contact met discriminatie of racisme. Veel vragen gingen daar dus over.

Enkele vragen die de deelnemers stelden:

- > Wat doet de kinderrechtencommissaris?
- > Wat zijn de allerbelangrijkste rechten van een kind ?
- > Wanneer worden de kinderrechten geschonden?
- > Wat mag een kind wel en niet doen?
- > Mag ik mijn kind een tik geven?
- > Ben ik verplicht om een bepaalde som zakgeld te geven aan mijn kind?
- > Wat moet ik doen als mijn kind ermee dreigt niet naar school te gaan als ik iets niet wil kopen?
- > Als mijn kind een school kiest die ik niet wil, moet ik hem daar dan toch naartoe sturen?
- > Wat moet ik doen als mijn kind in aanraking komt met de politie?
- > Mijn kind werd meerdere keren weggestuurd van school en andere scholen willen hem niet verwelkomen. Bij wie kan ik terecht?

LEREN SOLLICITEREN

Dit is de enige sessie die door een man werd gegeven: Faruk Akkus, de voorzitter van Vilvoorde City. Hij is immers jobcoach bij de VDAB en begeleidt mensen die op zoek zijn naar werk. De vrouwen waren zelf vragende partij voor een sessie met als thema 'solliciteren' - velen van hen zijn op zoek naar werk. De voorbereidende sessie begonnen we zoals steeds met algemene vragen: 'Heb je al eens gesolliciteerd?', 'Werd je aangenomen?', 'Waarom wel of niet?'. De vrouwen vertelden elkaar in welke sector ze werkten en of ze eventueel een (extra) opleiding zouden willen volgen. Veel vrouwen in het voetbalmoederproject zijn alleenstaand, dus hadden ze ook vragen over kinderopvang. Dat blijkt namelijk een groot struikelblok te zijn.

In de sessie met Faruk deden we rollenspelen: de vrouwen speelden zelf een sollicitatie na. Het enthousiasme was groot. Samen probeerden we te ontdekken wat er beter kon, welke 'fouten' er gemaakt werden. We gaven feedback en bespraken de punten waarop je moet letten tijdens een sollicitatiegesprek.

Een aantal tips die aan bod kwamen:

- > **Kom op tijd.**
- > **Maak een verzorgde indruk.**
- > **Let op je lichaamshouding.**
- > **Geef niet te veel informatie, antwoord kort en bondig.**
- > **Durf positieve dingen over jezelf te vertellen.**

Om af te sluiten speelde Faruk met één van de Nederlandstalige vrijwilligers een 'goed' sollicitatiegesprek. Faruk was de sollicitant en Saida - één van onze vrijwilligers en meestal de sessiebegeleidster - was de CEO van een bedrijf. Deze sessie bleek erg nuttig, en was volgens de deelnemers voor herhaling vatbaar.

ANDERE SESSIES

Naast de gasten die al vermeld werden, ontvingen we ook:

- > sportpsychologe **Jana Faes**
- > diëtiste en voedingsdeskundige **Hanae Benallal**
- > onderwijskundige en juriste **Naïma Lafrarchi**

5. SUGGESTIES VOOR THEMA'S EN GASTEN

Het is een goed idee om in het begin enkele algemene thema's te plannen, en verder je licht op te steken bij de deelnemers zelf: Wat vinden ze interessant? Wat willen ze leren? Wie willen ze ontmoeten?

We geven hieronder een opsomming van mogelijke gasten en onderwerpen.

- > een acteur of actrice
- > een diëtiste die spreekt over gezonde voeding
- > een journalist(e)
- > een kleermaker die laat zien hoe je kleine verstellingen doet
- > een kok die kooktips geeft
- > een leerkracht of directeur van een lokale school
- > een lokale sportman of -vrouw
- > een schrijver of schrijfster
- > een thuisverpleegster
- > een VDAB-consulent(e) die vertelt hoe je naar werk kan zoeken
- > iemand die aanleert hoe je zelf zeep en schoonmaakproducten maakt
- > iemand die een eigen zaak heeft opgestart
- > iemand die tips komt geven om energie te besparen
- > iemand van de lokale bibliotheek
- > iemand van het Rode Kruis die EHBO aanleert

**ORGANISEER ZELF
SUCCESSVOLLE
SPREEKSESSIES**

Goed voelen over zichzelf

Gezond zijn

Harde werker zijn

Weg vinden

Andere personen
leren

Nieuwe

h ver
vo
Asses

In staat z

Geen verboden
gebruiken

Verantwoordelijkheid nemen
voor zichzelf

1. BEREID JE GOED VOOR

Wil jouw club anderstaligen ook de hand reiken en spreeksessies gaan organiseren? Fijn, want je helpt hen niet alleen met hun Nederlands, maar je zult er ook voor zorgen dat de deelnemers nieuwe mensen leren kennen en dat ze tot nieuwe inzichten komen. Zo help je hen ook met hun integratie.

De spreeksessies waarover je in deze brochure zult lezen, zijn erg eenvoudig op te zetten. Toch moet je vooraf goed **nadenken** over de aanpak, als je wilt dat de sessies een succes worden. Vandaar het belang van een degelijke voorbereiding. Maak een duidelijke **planning** en zorg voor voldoende **promotie**.

TIP

Vergeet bij het opzetten van je project niet jezelf deze vragen te stellen:

- > **Hebben we een ruimte waar de spreeksessies kunnen plaatsvinden?**
- > **Welke dag en welk uur passen het best?**
- > **Welke gasten nodigen we uit?**
- > **Hoe gaan we promotie maken?**
- > **Wie verzorgt de begeleiding van de spreeksessies?**
- > **Wie gaat de vrijwilligers ondersteunen?**
- > **Is er geld voor hapjes, drankjes, onkosten...?**

RUIMTE

Een eigen ruimte waar je **ongestoord** kunt praten is onontbeerlijk. Voetbalclub Vilvoorde City heeft wel een eigen cafetaria, maar dat is slechts een kleine open ruimte waar kinderen en ouders voortdurend, en soms met veel lawaai, in- en uitlopen. De clubleden kunnen er op elkaar wachten, met elkaar praten of een drankje drinken. In de winter komt iedereen er zich opwarmen. We vonden het niet ideaal om daar met een groepje mensen apart te gaan zitten en geconcentreerd bezig te zijn. De oplossing: we konden de cafetaria van de nabijgelegen atletiekclub VAC gebruiken, want op de dag van de spreeksessies hadden zij geen trainingen.

DAG EN UUR

Het is moeilijk om mensen te overtuigen op **regelmatige basis** naar een extra activiteit te komen. Bovendien kunnen mama's met jonge kinderen zich door de week niet makkelijk vrijmaken. Daarom kozen we ervoor om de spreeksessies te laten plaatsvinden op een dag en uur dat de meeste mama's sowieso op de club aanwezig zijn. Dat werd maandagavond van 18.15 tot 19.30 uur. Op dat moment vinden de meeste trainingen plaats.

BEGELEIDING

Om een spreek sessie **vlot** te laten verlopen, moet je ervoor zorgen dat er iemand is die op tijd het lokaal klaarzet en eventuele hapjes en drankjes regelt. Als er een gast komt, moet die ook opgevangen worden (en van tevoren een wegbeschrijving gekregen hebben!). Verder is het goed dat één of meer mensen de spreek sessie voorbereiden en begeleiden: de deelnemers welkom heten, op hun gemak stellen, het thema introduceren, de gesprekken in goede banen leiden...

GASTEN

Omdat Vilvoorde City zijn spreek sessies wilde focussen op anderstalige vrouwen, van wie de meeste moslim zijn, werd al gauw beslist om enkel vrouwelijke sprekers uit te nodigen. Want het heeft geen zin om spreek sessies te organiseren waar niemand naartoe komt. Maar je kunt natuurlijk ook met gemengde groepen werken, of enkel met mannen. Hou vooral in het oog wie en wat je wilt bereiken. Kies thema's die de deelnemers interesseren. De gasten moeten **rolmodellen** zijn: ze moeten je deelnemers inspireren en enthousiast maken.

VRIJWILLIGERS

De begeleiding bij de voetbalmama's in Vilvoorde gebeurde door vrijwilligers, zowel anderstalige als Nederlandstalige. Ga daar actief naar op zoek: er zijn overal mensen te vinden die zich willen inzetten voor een vereniging of om anderen te helpen. Vergeet niet dat ook de vrijwilligers **ondersteuning** nodig hebben. Ze moeten een beetje **didactisch** en **sociaal** onderlegd zijn. Maak goede afspraken over wat je van hen verwacht en hou geregeld contact zodat je weet wat er in de spreek sessies goed of minder goed gaat. Reik bij problemen mogelijke oplossingen aan. Je kan vooraf ook een sessie organiseren met didactische tips om Nederlands te oefenen (zie verder in deze brochure).

PROMOTIE

Het is belangrijk dat mogelijke deelnemers op de hoogte zijn van je spreek sessies. Een aankondiging in een clubblad is dus niet genoeg. Maak flyers, verspreid info via Facebook, spreek mensen aan. Denk goed na over hoe je de mensen wilt **verleiden** om naar je spreek sessies te komen. Als je je bijeenkomsten bijvoorbeeld 'praatcafé' noemt, realiseer je dan dat sommige mensen niet zullen opdagen, omdat ze vanuit hun achtergrond of religie een café associëren met 'losers' of met alcohol.

GELD

Hoewel we ervan overtuigd zijn dat de spreek sessies met weinig of geen geld kunnen plaatsvinden, is extra **sponsoring** of een **subsidie** altijd handig. Dan kun je bijvoorbeeld je gasten of vrijwilligers een vrijwilligersvergoeding betalen, of gratis hapjes en drankjes aanbieden aan je deelnemers. Zulke kleine attenties laten je waardering blijken en kunnen zorgen voor een positief gevoel bij het project.

VOORBEELD PLANNING

Je ziet hier de planning zoals die voor de voetbalmama's in Vilvoorde werd gevolgd. Uiteraard moet je een eigen tijdslijn maken, maar dit schema geeft alvast een goed beeld van de zaken waar je rekening mee moet houden.

Maart–april 2017: **voorbereidende gesprekken** tussen de partners vzw Fast Forward en voetbalclub Vilvoorde City. We bespreken de doelgroep, de precieze noden en de hoofdlijnen van het project (o.a. achtergrond en interesses van de deelnemers). Ook enkele praktische zaken worden in detail besproken (locatie, dag en uur van de sessies, taakverdeling...). We plannen 20 oefensessies, waarvan er 10 beschouwd worden als een voorbereiding op de sessie van de week nadien, en er 10 keer een inspirerende Nederlandstalige gaste langskomt met wie de deelnemers in gesprek gaan.

Juli-augustus 2017: **zo'n 5 vrouwen**, van wie sommigen reeds informeel werden benaderd met de vraag of ze interesse hebben, worden definitief bevestigd. Ook de data worden afgesproken. Het project wordt via een persbericht bekendgemaakt bij de media.

September 2017: bij het hernemen van de trainingen maken we mondeling en via flyers **promotie** voor de spreeksessies. Zo willen we **minimaal 20 voetbalmoeders** vinden die willen meedoen. Op hetzelfde moment worden **mogelijke vrijwilligers** gezocht (via de dienst gelijke kansen van de stad, via andere verenigingen, via een oproep bij het lokale Centrum voor Volwassenenonderwijs, via Facebook...).

Oktober 2017: met een **sessie ‘tips voor spreken met anderstaligen’** bereiden we de Nederlandstalige vrijwilligers voor op het communiceren met en aan de praat krijgen van anderstaligen.

Oktober 2017–april 2018: **de sessies worden wekelijks georganiseerd** (behalve in schoolvakanties). Eind januari 2018 is er een **tussentijdse evaluatie** met de begeleiders en vrijwilligers, waar nodig wordt er bijgestuurd. De resterende gasten voor het seizoen worden uitgenodigd.

Mei 2018: **evaluatie van het afgelopen seizoen** met de begeleiders en vrijwilligers.

Juni-augustus 2018: de **voorbereidingen** vinden plaats om tijdens het volgende schooljaar met het project verder te gaan.

VOORBEELD PROMOTIE

Dit is de uitnodiging die we voor de voetbalmama's in Vilvoorde maakten om op papier te verspreiden.

FAST FORWARD

MET STEUN VAN

AGENTSCHAP
INTEGRATIE &
INBURGERING

Vlaanderen
verbeelding werkt

Voetbalmama's: scoren met taal

GRATIS NEDERLANDS OEFENEN

Voor wie?

Alle voetbalmama's die op een leuke manier Nederlands willen oefenen.

Wat gaan we doen?

Samen met enkele vrijwilligers praten we — tijdens de training van de kinderen — over thema's als gezonde voeding, sport of journalistiek. We ontmoeten ook inspirerende gasten: vrouwen die komen spreken over hun beroep of hobby. Op elke sessie is er iets lekkers te eten en te drinken.

Wanneer?

Altijd op maandag, tijdens de training van 18.15 tot 19.30 uur.

We plannen deze data:

- 9 oktober: startsessie met info	- 8, 15, 22, 29 januari
- 16, 23 oktober	- 19, 26 februari
- 6, 13, 20 en 27 november	- 5, 12, 19, 26 maart
- 4, 11 december	- 16, 23 april

Waar?

In de cafetaria.

Inschrijven?

Iedereen kan GRATIS inschrijven. Je moet wel proberen om altijd te komen. Vul je gegevens hieronder in en bezorg dit briefje vóór 9 oktober 2017 aan Vilvoorde City.

GRATIS Nederlands oefenen? Ik doe mee!

Naam:

Telefoon/e-mail:

TIP

Leg flyers op verschillende plekken waar veel mensen en/of kinderen komen: in de voetbalkantine, de bibliotheek, scholen, het Centrum voor Basiseducatie (Open School), het CVO, de VDAB, de stedelijke sportdienst...

Je kunt ook een infobord met de data en thema's ophangen in de kantine of een Facebook- of Whatsappgroep maken voor de deelnemers (let op: niet iedereen is digitaal geletterd of zit online).

2. WERK OP MAAT VAN JE DOELGROEP

Een voorbereidende infosessie met alle mensen die aan je spreekproject willen deelnemen, garandeert een goed inzicht in hun basiskennis Nederlands, algemene kennis en hun interesses. De vrijwilligers die het project begeleiden (zowel Nederlands- als anderstalige) kunnen ook aan zo'n sessie deelnemen.

Bij het project van de voetbalmoeders in Vilvoorde vroegen we een minimale kennis van niveau A1 van het Europees referentiekader. Dat is het laagste niveau dat in taalopleidingen in heel Europa bestaat: de mensen moeten zichzelf kunnen voorstellen en eenvoudige vragen kunnen stellen en beantwoorden. Dit kun je een beetje 'op gevoel' toetsen; hou een gesprekje met vragen als:

- > Hoe heet jij?
- > Waar woon je?
- > Heb je kinderen?
- > Wat zijn je hobby's?

Als je mensen enthousiast wilt maken voor het Nederlands, dan moet je hen ook een positief gevoel geven bij de taal. Oorspronkelijk waren we van plan om een 'intake'-gesprek te organiseren met alle kandidaat-deelnemers, maar het werd al gauw duidelijk dat dat de mensen afschrok. Veel vrouwen waren bang en onzeker. De spreeksessies beginnen met een stresserende 'test' leek ons dan ook geen goed idee. Het zou te veel een soort examen zijn om niveaus te bepalen en dat wilden we vermijden. We hebben dus iedereen toegelaten, met als gevolg dat een tweetal mensen echt te weinig Nederlands begrepen om te blijven komen.

Elke groep is uniek. Naargelang van het opleidingsniveau van de deelnemers moet je dus ook op het vlak van werkvormen keuzes gaan maken. Discussieer je vooral in één grote groep, of ga je mensen per twee laten praten? Gebruik je hulpmiddelen als foto's en filmpjes, of leg je dingen met handen en voeten uit? Laat je de mensen soms iets voor elkaar vertalen of niet? Het belangrijkste is: dwing niemand tot praten, en zorg dat de deelnemers inhoudelijk voldoende kunnen (blijven) volgen en niet afhaken.

TIP

Hou er rekening mee dat de passieve taalkennis bij velen groter is dan de actieve: wie Nederlands leert, begrijpt vaak meer dan hij of zij zelf zal kunnen zeggen. Je zal merken dat de deelnemers na verloop van tijd 'loskomen' (dus van receptief naar productief evolueren, mede onder invloed van degenen die wél makkelijker praten en omdat ze zich langzaam zelfzekerder zullen voelen). Door de afwisseling in thema's, en de mix van verschillende niveaus Nederlands, zal elke deelnemer sowieso iets uit elke sessie kunnen halen.

Laat de anderstaligen ook zelf voor inhoudelijke input zorgen. Laat ze bijvoorbeeld een foto of een voorwerp meebrengen waar ze over kunnen praten.

3. MAAK DE OEFENKANS REALISTISCH

De oefenkansen die je via spreek sessies aanbiedt, moeten informeel, gezellig en motiverend zijn - en net zoals het hedendaagse vreemdetalenonderwijs **authentiek en functioneel**. De taal op zich is niet het doel, maar slechts een middel om iets anders te bereiken: een leuk gesprek hebben, iets bijleren, vrienden maken, informatie verkrijgen. Voor sommige anderstaligen is het moeilijk om hun vertrouwde omgeving te verlaten. Daarom gaan ze niet naar een cursus of school. Geef hen dus zeker niet de indruk dat ze naar een les komen.

Bij de voetbalmama's hebben we een keer - op vraag van de deelnemers - een oefensessie rond het thema solliciteren georganiseerd. Je zou daarover een theoretische uiteenzetting kunnen geven en vertellen hoe en waarom je op een bepaalde manier moet solliciteren, maar dan zit je in een traditionele les. Wij deden het dus via dramatische expressie: de vrouwen namen deel aan rollenspelen, waarbij ze om beurten bij de begeleiders moesten solliciteren. Ze gaven elkaar achteraf feedback, probeerden het opnieuw, leerden al doende wat goed of wat slecht ging. Ze hadden ook het gevoel dat wat ze aan het doen waren erg realistisch was.

TIP

Belangrijke kenmerken van een authentieke en functionele aanpak:

- > Er is interactie tussen de deelnemers.
- > Het thema sluit aan bij de eigen interesses.
- > De activiteit is levensecht en maatschappelijk relevant.

Door de oefenkans realistisch te maken, en niet abstract of theoretisch bezig te zijn, kun je zorgen voor een goede **inbedding in de maatschappij**. Bij de voetbalmoeders in Vilvoorde zijn de oefensessies verankerd in de werking van de voetbalclub, en via de thema's en gasten leggen we de link naar verschillende maatschappelijke domeinen en andere verenigingen. Zo help je de deelnemers ook aan nieuwe contacten.

Enkele voorbeelden:

- > We verwijzen door naar de bibliotheek, sommigen gaan nu met hun kinderen naar voorleessessies.
- > Sommigen hebben de Vilvoordse vzw 1001 Schakels leren kennen, waar voornamelijk kinderen met een Marokkaanse achtergrond o.a. huiswerkbegeleiding krijgen.
- > We hebben woordenschatboekjes van vzw 'de Rand' verspreid en uitleg gegeven over wat 'de Rand' doet.
- > We hebben de gratis oefenwebsite www.nedbox.be voorgesteld.
- > Het Rode Kruis heeft twee succesvolle sessies gegeven; er is nu bij sommigen interesse om een cursus bij het Rode Kruis te gaan volgen.
- > We verwijzen door naar tewerkstellingsprojecten, de VDAB, Vormingplus, etc.

4. CREËER EEN VEILIGE CONTEXT

Een veilig leerklimaat is een omgeving waarin iedereen zich **welkom** en **niet gedwongen** voelt, waarin mensen aan hun zelfvertrouwen kunnen werken, waarin iedereen in zijn **eigen tempo** vooruitgang maakt.

Bij de Vilvoordse voetbalmoeders vinden de oefensessies plaats in de cafetaria van de naburige atletiekclub. Sommige anderstalige mama's kennen elkaar al goed en zijn het gewoon om met elkaar te spreken en te discussiëren, al dan niet in het Nederlands. De focus lag niet op de taal, maar op de thema's (wat de motivatie bevorderde). Doordat er het eerste jaar in

totaal twintig bijeenkomsten waren, werd herhaling automatisch ingebouwd, wat de spreekdurf vergrootte bij degenen die nog niet zo vlot Nederlands konden spreken. Er was totaal geen 'klasgevoel'. Gek genoeg leidde dat ertoe dat de vrouwen makkelijker durfden te praten.

Als er mensen zijn die je sportclub nog niet goed kennen, zou je ook een sessie over de werking van je club kunnen geven. Zo leren de deelnemers die beter kennen, waardoor ze zich meer op hun gemak zullen voelen.

TIP

Hoe kun je aan een veilige context werken?

- > **Organiseer de bijeenkomsten op vertrouwd terrein: kom bij elkaar op een plek waar de deelnemers elkaar sowieso zouden tegenkomen.**
- > **Creëer geen klassituatie: laat mensen door elkaar zitten of praten. Gedraag je als begeleider, niet als leerkracht.**
- > **Laat iedereen zich welkom voelen: bied gratis hapjes en drankjes aan, eventueel door de deelnemers zelf gemaakt of meegebracht.**
- > **Respecteer iedereen: vel geen oordeel over elkaars taal, cultuur of achtergrond.**
- > **Leg de focus op de gasten en de thema's, niet op de taal zelf.**
- > **Stel de deelnemers gerust: durven te spreken is belangrijker dan correct te spreken, fouten maken mag.**
- > **Hou er rekening mee dat iedereen, op een laagdrempelige manier, aan het woord kan komen: vragen stellen, mening geven, ervaringen uitwisselen.**

5. ONDERSTEUN JE VRIJWILLIGERS

In het project met de voetbalmoeders in Vilvoorde werkten we zowel met Nederlands- als met anderstalige (lees: Franstalige) vrijwilligers. De samenwerking tussen hen was ook meteen een goede oefenkans Nederlands. We kwamen in de loop van het schooljaar 2017-2018 een vijftal keer bij elkaar om de planning op te stellen, het verloop van de sessies te evalueren, en naar elkaars vragen en opmerkingen te luisteren. Mede dankzij die **vergaderingen** zijn de spreeksessies vlot verlopen.

De anderstalige vrijwilligers droegen hoofdzakelijk de verantwoordelijkheid voor het in orde brengen van het lokaal, de hapjes en de drankjes. De Nederlandstalige vrijwilligers hielden zich hoofdzakelijk bezig met het begeleiden van de spreeksessies en het in orde brengen van administratieve zaken. Zo kregen de vrijwilligers per spreeksessie een **vrijwilligersvergoeding**, en daarvoor moesten ze een document invullen en ondertekenen. Voorbereidende vergaderingen of promotie maken deden we gewoon met z'n allen.

We hebben het geluk gehad dat één vrijwilliger die al veel ervaring had met groepsbegeleiding zich aanbood om de sessies te coördineren en te begeleiden. Zonder haar zouden de andere vrijwilligers zich waarschijnlijk nog wat (te) onzeker gevoeld hebben. De vrijwilligers hebben samen de sessies voorbereid door o.a. vraagjes en werkvormen te verzinnen bij de thema's die aan bod zouden komen. Dat één vrijwilliger zich opwierp als sleutelfiguur en coördinator, was erg behulpzaam.

De vrijwilligers die het eerste jaar van de voetbalmoeders begeleid hebben, waren allemaal erg enthousiast over het project. Ze zeggen dat ze zelf ook **veel geleerd** hebben. Ze zijn beter geworden in organiseren en in de omgang met mensen. Hun taalkennis ging erop vooruit. Ze leerden didactische principes toepassen...

TIP

Breng de Nederlandstalige vrijwilligers die de spreeksessies inhoudelijk gaan begeleiden van tevoren een keer bij elkaar om de didactische principes te bespreken. Bij de voetbalmama's kwam Helga Van Loo (docente en lerarenopleider NT2) van het Instituut voor Levende Talen van de KU Leuven aan het begin van het jaar een training geven volgens het principe van *train the trainer*. De Nederlandstalige vrijwilligers gingen dieper in op eenvoudig taalgebruik en duidelijke communicatie, ze kregen didactische tips om met anderstaligen om te gaan en leerden constructieve feedback te geven. Je kan hiervoor een lokale docente NT2 of taalleerkracht vragen. Zo leg je ook meteen de link naar het formele onderwijs in je buurt.

! Ook via het Agentschap Integratie en Inburgering of via vzw 'de Rand' kun je (soms gratis) infosessies over duidelijke taal volgen.

6. ZORG DAT JE DEELNEMERS BLIJVEN KOMEN

Uiteraard wil je dat je spreeksessies een succes worden en dat de deelnemers blijven komen. Hoe kun je ze daartoe 'verleiden'? Over een veilige context hebben we het al gehad. En over hapjes en drankjes ook. Als je de klemtoon niet op de taal maar wel op de thema's legt, wakker je de nieuwsgierigheid van de (potentiële) deelnemers aan. Iedereen staat ervoor open om bij te leren, zeker als het gaat over iets wat dicht bij je leefwereld aanleunt. Denk aan: gezonde voeding, EHBO, opvoeding van de kinderen... Maak (een deel van) het programma van de mensen die te gast zijn vanaf het begin bekend: de deelnemers schrijven dan in principe in voor de hele reeks.

Bij de voetbalmoeders in Vilvoorde werken we met mama's die naar het sportterrein komen om hun kinderen te begeleiden. Deze doelgroep zal niet zelf een cursus gaan volgen op een plek waar ze normaal niet moeten zijn. Hier zijn ze sowieso aanwezig en dat is een pluspunt. De oefensessies worden dus gepland op dagen en uren waarop de kinderen **training** hebben. Toch kun je niet altijd van een vaste groep aanwezig uitgaan: het aantal deelnemers schommelde tijdens het eerste jaar tussen 7 en 22.

Hoe meer de deelnemers zich **betrokken voelen**, hoe groter de kans dat ze blijven komen. Vraag daarom ook hun input en laat hen zelf thema's of gasten kiezen.

Op die manier ben je er zeker van dat de sessies op hun interesses aansluiten. Ga er echter niet van uit dat iedereen de data van de sessies kent of onthoudt. Blijf de sessies promoten, binnen en buiten de sportclub, en kondig telkens bij afloop van een sessie de volgende al aan.

Doordat de deelnemers elkaar geregeld op de spreeksessies terugzien, ontstaat er een **band**: 'Wij doen dit samen'. Op die manier stimuleren ze elkaar om telkens aanwezig te zijn. Idealiter krijgen de deelnemers het gevoel dat de spreek sessie een wekelijks momentje is dat ze samen willen doorbrengen, waar ze zonder kinderen gezellig bij elkaar komen.

Het is een illusie dat je iedereen kunt bereiken. Voor de spreek sessies van de voetbalmama's in Vilvoorde planden we maandagen van 18.15 tot 19.30 uur. Op dat moment trainden de meeste kinderen. Maar er vinden ook trainingen op andere dagen plaats, en op andere uren. Daardoor bereiken we sommige mensen niet, gaan sommigen vroeger weg of komen ze later aan. Daar valt weinig aan te doen.

Verder bleek ook **het weer** een factor om rekening mee te houden: als het te hard regende of als het sneeuwde, dan daagden de kinderen niet op en de mama's dus ook niet. We hebben twee keer een sessie van de voetbalmama's op het laatste moment moeten annuleren.

TIP

Bij de afsluiting van een reeks spreek sessies, of van een heel seizoen, zou je een bijeenkomst kunnen houden waar je samen foto's bekijkt van de afgelopen bijeenkomsten, en waar je samen evalueert wat leuk of minder leuk was, wat goed was of wat beter kan. Niets houdt je tegen om dan ook een soort attest uit te reiken, waarop je vermeldt dat de aanwezigen hebben deelgenomen aan spreek sessies 'Oefenkansen Nederlands'.

7. WERK SAMEN MET ANDEREN

Blijf niet alleen op je eilandje zitten. Hoe bekender je project is, en hoe breder het gedragen wordt, hoe groter de slaagkansen. Om dat te bereiken moet je **verbindingen leggen**: met de overheid, met andere organisaties, met scholen. Zij kunnen helpen om deelnemers en vrijwilligers voor de spreeksessies te zoeken, en jij kunt deelnemers naar hen doorsturen als ze daar nood aan hebben.

Je project duurzaam verankeren is een project van lange adem, denk dus niet alleen aan de concrete sessies zelf die je organiseert, maar denk ook op **lange termijn**. Als de deelnemers aan het project zich zelfzekerder gaan voelen in het Nederlands, zullen ze makkelijker de stap kunnen zetten naar andere

oefenkansen of verenigingen, of naar een cursus Nederlands of het reguliere onderwijs. En dat is uiteindelijk waarom je het doet: de integratie helpen bevorderen. Vandaar het belang van contacten naar wie je kunt doorverwijzen.

Ook mogelijke gasten die in de spreeksessies over een bepaald thema komen praten, kunnen uit je netwerk komen. Er zijn zeker interessante figuren uit je gemeente bereid om vrijwillig een sessie te komen geven: een jobcoach, een stadsgids, een ondernemer of zelfstandige, iemand van het cultuurcentrum, een medewerker van een schoolteam, een lokale schrijver of journalist...

TIP

Wees niet te snel tevreden met de contacten die je hebt. Sommige zullen heel nuttig blijken, andere minder. Samenwerking met de dienst gelijke kansen en/of de sportdienst van de gemeente waar je project plaatsvindt, kan zeker een meerwaarde betekenen. Ze kunnen bijvoorbeeld logistiek en via communicatie ondersteunen. Maar hou ook rekening met onvoorziene omstandigheden. Zo werden wij geconfronteerd met een aantal personeelwissels op de dienst gelijke kansen wat de opvolging van ons project tijdens het eerste jaar bemoeilijkte. Soms is het dus zinvol om dezelfde organisatie of dienst meerdere keren te contacteren en die contacten te blijven opvolgen, omdat contactpersonen vervangen kunnen zijn.

8. ZORG VOOR KWALITEIT

Ga bij alles wat je doet voor een zo optimaal mogelijk **resultaat**. De promotie, de omkadering, de administratie: niemand heeft baat bij slordigheid. Dat veroorzaakt alleen maar frustraties.

Als je anderstaligen oefenkansen Nederlands wilt bieden, doe dan moeite om die oefenkansen zo goed mogelijk te maken. Je kunt mensen niet bij elkaar zetten en zeggen: 'Praat maar wat!'. Je spreeksessies moeten **motiverend** zijn, de deelnemers moeten zich welkom voelen. En belangrijker: ze moeten willen terugkomen. Vandaar het belang van een **professionele aanpak** van je project. Je mag dan wel met onbetaalde vrijwilligers werken, wat jullie doen moet goed zijn. Je verwacht toch ook dat je sporttrainers het beste van zichzelf geven en dat je club op sportief vlak een positieve indruk maakt?

We hebben het eerder al gehad over een goede begeleiding van je vrijwilligers. Maar denk bij het uitnodigen van **gasten** ook aan de kwaliteit van de sessie die ze kunnen bieden. Niet iedereen is een even goede spreker! Ga op zoek naar mensen die **verstaanbaar en verzorgd spreken**, die met passie over hun hobby of beroep kunnen vertellen, die je doelgroep kunnen inspireren.

TIP

Om de kwaliteit van je project op te volgen kun je af en toe een mondelinge of schriftelijke **evaluatie** houden, niet alleen bij je deelnemers maar ook bij je eigen vrijwilligers en medewerkers. Beschouw **feedback** niet als negatieve opmerkingen maar als een hulpmiddel om je spreeksessies nog beter te maken.

9. VERGEET JE ADMINISTRATIE NIET

Hoewel een project rond spreeksessies vooral veel praktische inspanningen vraagt, mag je toch de administratie die daarmee gepaard gaat niet uit het oog verliezen.

Denk aan:

- > subsidieaanvragen
- > verslagen van vergaderingen
- > voorbereidingen voor spreeksessies
- > het betalen van rekeningen voor drank of hapjes
- > documenten voor het betalen van vrijwilligersvergoedingen
- > documenten voor de terugbetaling van onkosten
- > promotie via flyers of affiches
- > ...

Als je een goed draaiende vereniging bent, met voldoende hulp in huis, dan is het organiseren van spreeksessies misschien maar een kleine extra inspanning. Maar als je (nog) niet voldoende hulp hebt, ga er dan naar op zoek.

TIP

Eén persoon kan niet alles doen. Probeer taken te verdelen of te delegeren, en vraag mensen om een stukje verantwoordelijkheid op te nemen. Leg medewerkers goed uit wat er van hen verwacht wordt en waarom, en laat blijken dat je hun engagement erg waardeert.

FAST FORWARD

info@fast-forward.be
Franklin Rooseveltlaan 58 1800 Vilvoorde

Vrijwilligersvergoeding: Forfaitaire kosten

Ondergetekende verklaart recht te hebben op 30 euro vrijwilligersvergoeding per onbetaalde activiteit voor het project 'Vilvoordse voetbalmoeders: scoren met taal', voor gemaakte reis- en andere kosten.

Datum	Activiteit
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
	Totaal = €

naam:

rekeningnummer:

handtekening:

10. KOM IN DE MEDIA!

Iedereen die zich belangeloos voor anderen inzet, verdient het om een beetje media-aandacht te krijgen. Tenslotte wil je ook dat de mensen weten waar je mee bezig bent. Er is niets zo motiverend voor je deelnemers en medewerkers als een positief artikel in de krant of een reportage op de regionale televisie. Maar hoe begin je daaraan?

Denk niet dat je met je vereniging of project meteen in een grote nationale krant of in het VRT-nieuws moet belanden. Die kans is namelijk nogal klein. Maar regionale dag- en weekbladen of lokale radio- en tv-zenders kun je zeker warm maken voor wat je doet. En soms wordt het nieuws dat zij brengen wel opgepikt door de nationale media. Probeer in eerste instantie dus contact te leggen met **regiojournalisten**.

Probeer in kaart te brengen wie er interesse zou kunnen hebben voor jouw project. Het gemeentelijke informatieblad? De Zondag? De online regiopagina's van een nationale krant? Een bepaalde blog? Vergeet zeker de onlinemediamedia niet. Soms verschijnt iets niet op papier, maar wel op een site. Dat hoeft geen nadeel te zijn, want wat op een website verschijnt, blijft bestaan. Je kunt ernaar verwijzen via je eigen website of Facebookpagina.

Zoek je inspiratie om in de pers te komen? Blader eens door de kranten en weekbladen. Welke artikels staan erin? Hoe vaak komt jouw gemeente aan bod? Zie je artikels over andere verenigingen? Met welk nieuws en met welke foto's halen zij de krant?

VOETBALCLUB EN VZW HELPEN ANDERSTALIGEN MET NEDERLANDS

Uniek taalproject voor voetbalmama's

VILVOORDE
Voetbalclub Vilvoorde City en vzw Fast Forward slaan de handen in elkaar voor een uniek taalproject. De anderstalige mama's die hun kinderen naar de voetbaltraining brengen, krijgen komend schooljaar de mogelijkheid om via gespreksgroepen hun Nederlands te oefenen en inspirerende vrouwen te ontmoeten.

DMITRI BERLANGER

Terwijl de kinderen trainen, leren de mama's Nederlands. Foto: J. Van der Vliet

Het Vlaams Agentschap Integratie en Inbegroeping realiseert in september een vijfde editie van de Nederlandse oefenkomsten Nederlands te oefenen in Brussel en Vlaanderen. Van de 21 gratis te volgen projecten komt er slechts één uit Vlaams-Brabant, dat van voetbalclub Vilvoorde City en vzw Fast Forward voert. Het project wordt voorafgegaan door een schooljaar met 20 andere voetbalmama's in andere landen en helpt met hun Nederlands.

Expertise
«Op vlak van oefenkomsten Nederlands hebben we als vzw veel expertise opgebouwd,» zegt Peter Schoenaerts, voorzitter van de club. «Het is overgenomen door de vzw van Fast Forward,» zegt Peter Schoenaerts, voorzitter van de club. «Het is overgenomen door de vzw van Fast Forward,» zegt Peter Schoenaerts, voorzitter van de club.

Expertise
«Op vlak van oefenkomsten Nederlands hebben we als vzw veel expertise opgebouwd,» zegt Peter Schoenaerts, voorzitter van de club. «Het is overgenomen door de vzw van Fast Forward,» zegt Peter Schoenaerts, voorzitter van de club.

Zoonlief voetballt, terwijl mama's Nederlands leren

Nieuwsanker Martine Tanghe als eerste te gast bij voetbalmama's

VILVOORDE
Voetbalclub Vilvoorde City en vzw Fast Forward organiseren dit seizoen een unieke oefenkomsten Nederlands voor anderstalige voetbalmama's. Het project wordt maandag op gang getrokken met VRT-nieuwsanker Martine Tanghe als eerste gesprekspartner.

PETER DE JONGE

«Martine Tanghe praatte honderdtal over haar carrière in de media.»

Voetbalclub Vilvoorde City en vzw Fast Forward organiseren dit seizoen een unieke oefenkomsten Nederlands voor anderstalige voetbalmama's. Het project wordt maandag op gang getrokken met VRT-nieuwsanker Martine Tanghe als eerste gesprekspartner.

PETER DE JONGE

«Martine Tanghe praatte honderdtal over haar carrière in de media.»

Voetbalclub Vilvoorde City en vzw Fast Forward organiseren dit seizoen een unieke oefenkomsten Nederlands voor anderstalige voetbalmama's. Het project wordt maandag op gang getrokken met VRT-nieuwsanker Martine Tanghe als eerste gesprekspartner.

PETER DE JONGE

«Martine Tanghe praatte honderdtal over haar carrière in de media.»

HOE LEG JE CONTACT MET JOURNALISTEN?

Veel regiojournalisten zijn freelancers; ze werken op zelfstandige basis, vaak voor meer dan één medium. Het is niet uitzonderlijk dat iemand die bijvoorbeeld regiocorrespondent is voor Radio 2 ook schrijft voor Het Laatste Nieuws én een gratis huis-aan-huisblad. Drie vliegen in één klap dus!

Ga om te beginnen op zoek naar de e-mailadressen, en eventueel de telefoonnummers, van de journalisten die actief zijn in jouw regio. De meeste media vermelden die info in een colofon of ergens op hun website. Neem ook eens contact op met de communicatie- of informatiedienst van je gemeente, vaak stellen zij ook de contactgegevens van regiojournalisten ter beschikking.

Regiojournalisten moeten hun bladzijden gevuld krijgen. Ze staan dan ook te springen om goed materiaal: een interessante activiteit, een leuke foto. Stuur journalisten dus af en toe een persbericht als je iets nieuwswaardigs te melden hebt, bijvoorbeeld de start van je project of een bekende gast die langskomt. Besef wel dat een journalist niet bepaalt wat er op de redactie gebeurt. Een eindredacteur kan altijd schrappen in een tekst, een andere titel verzinnen of in een foto knippen die jij bezorgde. De journalist is dus niet verantwoordelijk voor het eindresultaat. Ga dan ook niet klagen als iets niet precies gepubliceerd is zoals jij het wilde. Wees blij dat je persaandacht gekregen hebt!

Schrijf een journalist iets (positiefs) over jullie? Stuur dan even een bedankje. Je wilt de man of vrouw die jou in de media kan brengen tenslotte te vriend houden.

STUUR JE BOODSCHAP DE WERELD IN

Freelancers worden betaald per artikel of foto. Bezorg ze dus voldoende informatie. Hoe meer ze weten, hoe groter de kans wordt dat ze iets interessants kunnen voorleggen aan hun chef. En die bepaalt uiteindelijk of iets aan bod komt. Je persbericht is in principe steeds een aankondiging, een verslag of een wetenswaardig nieuwsfeit.

Hou een persbericht altijd kort, krachtig en zakelijk. Het nieuws moet concreet en duidelijk in de titel en in de eerste alinea staan. Vermeld in de onderwerpregel van je e-mail en in je bericht zelf 'Persbericht'. Lever een verzorgde tekst af, waaraan nog zo weinig mogelijk moet worden gesleuteld. Verwijs ook naar een website, dat is immers een passieve bron voor journalisten.

Bij een persbericht horen (correcte!) contactgegevens, een gsm-nummer en een e-mailadres, zodat een journalist bij jullie terecht kan met extra vragen of om voor een bezoekje af te spreken. Wees bereikbaar op de dag dat je een persbericht verstuurt.

Als je een aankondiging doet, denk er dan aan dat weekbladen die een agenda publiceren hun deadline vaak tien dagen vóór de publicatiedatum hebben liggen. Een verslag stuur je uiteraard zo snel mogelijk na de activiteit, dezelfde of de volgende dag. Vergeet niet om één of meer foto's toe te voegen, liefst met actieve mensen erop.

TIP

Volg deze 10 regels voor een goed persbericht:

1. Hou het kort. Nooit langer dan één A4!
2. Het nieuws moet in de eerste alinea staan, liefst in de eerste zin.
3. De vragen 'Wie?', 'Wat?', 'Waar?', 'Wanneer?', 'Waarom?' en eventueel 'Hoe?' moeten in je persbericht worden beantwoord. Let op de toon en stijl van je tekst: een persbericht is géén advertentie. Dat gezegd zijnde: woorden als 'eerste', 'beste', 'langste', 'grootste', 'gratis', 'uniek' of 'nieuw' kunnen soms wonderen doen.
4. Een persbericht moet oprolbaar zijn. Dat wil zeggen dat alle belangrijke informatie in het begin - kernachtig - aan bod moet komen. Als er maar beperkte ruimte is om te drukken, moeten journalisten één of meer alinea's kunnen schrappen, van onderen af aan.
5. Maak je tekst persoonlijker door één of twee mensen aan het woord te laten. De kans dat je quotes worden overgenomen is bijzonder groot.
6. Er mogen geen fouten in je tekst staan. Laat je tekst dus kritisch nalezen, bij voorkeur door iemand die minder van het onderwerp afweet dan jij.
7. Vermeld contactgegevens: een naam, telefoonnummer en een e-mailadres (dat geregeld wordt gecheckt).
8. Probeer de tekst in de mail te versturen. Voeg het liefst geen bijlagen toe.
9. Voeg een aantrekkelijke foto bij het persbericht. Die kan wel als bijlage. Zorg dat het bestand groot genoeg is (minimaal 1Mb, liefst 300 dpi).
10. Als je je bericht naar meerdere personen verstuurt, gebruik dan de BCC-methode, zodat de ontvanger de andere geadresseerden niet te zien krijgt.

Hou tot slot altijd rekening met het toeval. Want hoe interessant je nieuws ook mag zijn, als er net een politiek schandaal in je gemeente uitbreekt, of als je de tiende vereniging bent die op dezelfde dag een persbericht uitstuurt, dan is de kans groot dat er niets (meer) met jouw nieuws gedaan wordt. Laat dat je niet ontmoedigen. Je kunt het altijd nog verspreiden via je eigen sociale media.

FAST FORWARD

MET STEUN VAN

AGENTSCHAP
**INTEGRATIE &
INBURGERING**

Vlaanderen
verbeelding werkt

PERSBERICHT

Uniek taalproject voor voetbalmama's in Vilvoorde

Voetbalclub Vilvoorde City en vzw Fast Forward slaan de handen in elkaar voor een uniek taalproject. De anderstalige mama's die hun kinderen naar de voetbaltraining brengen, krijgen komend schooljaar de mogelijkheid om via gespreksgroepen hun Nederlands te oefenen en inspirerende vrouwen te ontmoeten.

Het Vlaams Agentschap Integratie en Inburgering maakte recent 1 miljoen euro vrij om anderstaligen oefenkansen Nederlands te bieden in Brussel en Vlaanderen. Van de 21 geselecteerde projecten komt er slechts één uit Vlaams-Brabant, dat van voetbalclub Vilvoorde City en vzw Fast Forward. Met hun project 'Vilvoordse voetbalmoeders: scoren met taal' willen ze komend schooljaar minimaal 20 anderstalige voetbalmama's inspireren en helpen met hun Nederlands.

Faruk Akkus (Vilvoorde City): 'Wij zijn een dynamische voetbalploeg met een 350-tal jonge spelertjes van diverse afkomst. Een groot aantal voetbalmama's vergezellen hun kinderen naar de voetbaltrainingen. Dat bracht ons op het idee om de anderstalige moeders, die soms uit een andere leefwereld komen, een aangename en nuttige activiteit aan te bieden, terwijl hun kinderen aan het sporten zijn.'

Peter Schoenaerts (Fast Forward vzw): 'Op vlak van oefenkansen Nederlands hebben we als vzw veel expertise opgebouwd. Tot vorig jaar maakte Fast Forward ook theater voor anderstaligen. Die activiteit is overgenomen door 'Theater van A tot Z'. Nu gaan we ons focussen op het ondersteunen van cultuur en onderwijs. We willen mensen met verschillende achtergronden bij elkaar brengen en inspireren. Dit oefenkansenproject is daarvoor ideaal.'

In september start het project. Dan zullen de voetbalmama's twintig weken lang kunnen deelnemen aan bijeenkomsten waarop geregeld een interessante spreekster wordt uitgenodigd. De mama's mogen de gaste vragen stellen en gaan met elkaar in gesprek. De thema's die aan bod komen, zijn erg divers, gaande van journalistiek tot sport en gezonde voeding. Alle spreeksessies worden begeleid door vrijwilligers. Wie zin heeft om anderstalige mama's met hun Nederlands te komen helpen, is van harte welkom. Contact opnemen kan via info@fast-forward.be.

NOOT AAN DE REDACTIE – niet voor publicatie!

Journalisten zijn welkom om een keer een sessie bij te wonen (Sportstadion Drie Fonteinen). Voor meer informatie kunt u terecht bij Peter Schoenaerts (tel) of (e-mail).

Postadres: vzw Fast Forward, Franklin Rooseveltlaan 58, 1800 Vilvoorde (België)

SPREKEN MET ANDERSTALIGEN: DIDACTISCHE TIPS

In wat volgt leggen we uit hoe je eenvoudig in het Nederlands kunt communiceren, zodat mensen die nog niet veel Nederlands kennen je toch (gedeeltelijk) kunnen begrijpen.

1. CREËER INTERACTIE

- > Sta **open** voor de ander: maak oogcontact, glimlach, groet deelnemers in hun eigen taal, toon interesse voor hun leefwereld...
- > Behandel de gesprekspartners als **gelijkwaardig**. Je spreekt misschien wat eenvoudiger, maar het zijn geen kinderen.
- > **Humor** helpt ontspannen, zorgt voor plezier en dus motivatie!
- > Spreek zelf nooit te lang, maar laat ruimte voor **vragen, pauzes, instructies...**
- > Stimuleer het **gesprek**, ook als het niet de richting uitgaat die je zelf voor ogen had. Dat mensen praten is het belangrijkste.
- > **Reageer** met woorden, mimiek of gebaren zodat de andere zin heeft om verder te vertellen.
- > Laat de ander gerust **fouten** maken, zolang je elkaar begrijpt. Reageer op de inhoud van wat iemand vertelt en niet (alleen) op de vorm. Let er wel op dat je zelf geen kromtaal gaat spreken. Bijvoorbeeld: 'Jij hier komen.'
- > Stel veel **vragen**. Niet alleen gerichte vragen, zoals 'Hoe heet dat?', maar ook open vragen, zoals 'Wat vind jij belangrijk?'. Zorg voor een **informatiekloof**. Daarbij werken mensen samen en weet de een iets wat de ander niet weet; ze moeten dus samenwerken en elkaar informatie vragen of geven.

Praten over het weer in de trein of de bus

Deze spreekopdracht* is een voorbeeld van een informatiekloof. Persoon A krijgt een blad met vragen en illustratie A erop, persoon B krijgt een blad met vragen en illustratie B erop.

Situatie 2

Je leest de krant in de bus. De persoon naast jou spreekt met jou. Antwoord op de vragen met deze informatie:

B

VANDAAG

Situatie 2

Je zit in de bus. De persoon naast jou leest de krant. Je begint te praten. Dit zeg je:

A: Slecht weer vandaag, hè?

B: ...

A: Ik ga nu naar de Ardennen. Is het mooi weer daar?

B: ...

A: Regent het?

B: ...

A: Wat is de temperatuur?

B: ...

A: Dank u.

* Deze opdracht komt uit het boek 'Vanzelfsprekend. Van theorie naar praktijk. Nederlands voor anderstaligen'. Auteurs: Rita Devos, Helga Van Loo en Evelien Versyck. Uitgegeven bij Acco, 2018.

2. BESTEED AANDACHT AAN JE TAAL

- > Spreek **langzaam** en duidelijk, maar wel op een natuurlijke manier.
- > Gebruik korte, directe, **eenvoudige** zinnen.
- > Leg **extra nadruk** op belangrijke woorden.
- > Laat **pauses** tussen de zinnen.
- > Gebruik eenvoudige en **transparante** woorden. Een woord is transparant als het in andere talen (ongeveer) hetzelfde is.
 - Het woord 'man' is eenvoudiger en frequenter dan het woord 'echtgenoot'.*
 - Het woord 'structuur' is makkelijker te begrijpen voor wie Engels of Frans spreekt dan het woord 'opbouw'.*
 - Idem voor 'educatie' en 'onderwijs'.*
- > **Vermijd figuurlijk taalgebruik**. In plaats van 'Er kraait geen haan naar' zeg je dan 'Het interesseert niemand'.
- > **Herformuleer**, paraphraseer, gebruik synoniemen, gebaren...
- > **Beperk streektaal** en dialect (of leg een dialectwoord uit als je het toch gebruikt of hoort gebruiken).

Zeg niet:	Zeg wel:
<i>Pakt ne keer ne stylo.</i>	Neem een pen.
Ik zou willen dat je belt als je niet kan komen.	Als je niet komt, moet je bellen.
Hij zegt dat hij nu niet kan komen omdat hij ziek is.	Hij zegt dat hij nu niet komt, want hij is ziek.
Als we het lokaal opgeruimd hebben, zullen we de rommel in de container gooien die in de kelder staat.	We ruimen eerst het lokaal op. Daarna gooien we de rommel in de container. Die staat in de kelder.
Wat is er aan de hand?	Wat gebeurt er?
U ziet wat ik wil zeggen?	Begrijpt u?
Heb je die techniek onder de knie?	Ken je die techniek?
Daar kan ik inkomen.	Dat begrijp ik.
Straks worden er brochures uitgedeeld.	We delen straks brochures uit.
Drank is in de cafetaria te verkrijgen.	Je kunt iets drinken in de cafetaria.
Er wordt hier niet gerookt.	Hier mag je niet roken.
Hoelang ben je arbeidsongeschikt?	Hoelang kan je niet werken?
We moeten de bijeenkomst afzeggen.	We moeten de sessie annuleren.
Wil je de brochure raadplegen?	Wil je de brochure consulteren?
Bij haar kun je inlichtingen bekomen.	Bij haar kun je informatie krijgen.

3. LEG WOORDEN OP VERSCHILLENDE MANIEREN UIT

Je kan een woord uitleggen met andere woorden:

- > Geef een **omschrijving** of **definitie**. Bijvoorbeeld: Wat betekent 'gieter'?
Met een gieter kun je planten water geven.
- > Geef een **synoniem**. Bijvoorbeeld: Wat betekent 'gehuwd'?
Gehuwd is hetzelfde als getrouwd.
- > Geef **voorbeelden** in een betekenisvolle context.
Bijvoorbeeld: Wat betekent 'zeep'?
Met water en zeep kun je je wassen.
- > Geef het **tegengestelde**. Bijvoorbeeld: Wat betekent 'groot'?
Niet klein.
- > Je kan een woord ook **ontleden**. Bijvoorbeeld: Wat betekent 'onmogelijk' en 'herbeginnen'?
On- betekent vaak 'niet'. Dus onmogelijk is iets wat niet mogelijk is, wat niet kan.
Her- betekent 'opnieuw'. Dus herbeginnen is opnieuw beginnen, iets nog een keer starten.

Je kan een woord uitleggen door het te laten zien, horen, ruiken, voelen:

- > Je kan een voorwerp **aanwijzen**.
- > **Teken** een voorwerp of **toon** het op een foto.
- > Je kan een handeling **voordoen** (bijvoorbeeld tanden poetsen).
- > Gebruik **gebarentaal** (bijvoorbeeld duim omhoog voor 'Goed gedaan!').
- > Maak het geluid, laat het **horen** (bijvoorbeeld: 'Als een motor niet wil starten, dan hoor je dit...').
- > Laat iets **ruiken** (bijvoorbeeld kruiden).
- > Laat iets **voelen** (bijvoorbeeld: 'Deze sjaal is zacht, voel maar:').

4. CONTROLEER GEREGLD OF DE ANDERSTALIGEN JE BEGRIJPEN

Mensen die onzeker zijn, zullen dat vaak proberen te verbergen. Vraag dus niet: 'Begrijp je alles?', want de kans is groot dat het antwoord ja zal zijn. Zelfs als iemand absoluut niet begrijpt wat er gaande is. Hoe kun je dus het best controleren of iedereen mee is?

Observeer de lichaamstaal

- > Zie je gefronste wenkbrauwen?
- > Zijn er onzekere blikken?
- > Zit iemand te dagdromen?

Stel goede controlevragen

- > Nadat je instructies hebt gegeven, kun je iemand vragen om nog eens te vertellen wat ze moeten doen.
- > Gesloten vragen zijn gemakkelijk om snel het begrip te controleren:
Wat doe je eerst: het materiaal pakken of de handleiding lezen?
Ga je de groene of de rode sticker plakken?

5.GEEF (SOMS) FEEDBACK

Het is belangrijk dat anderstaligen die Nederlands oefenen feedback krijgen. Ze willen weten of ze fouten maken en of er vooruitgang is in hun taalkennis. Wie niet weet dat hij fouten maakt, kan ze ook niet verbeteren. Toch kun je niet iedereen op dezelfde manier behandelen: de ene vraagt expliciete correcties, de andere is bang voor kritiek.

Breng feedback voorzichtig aan, zodat je niemand afschrikt of demotiveert. Geef bij beginners ook geen opmerkingen over onbelangrijke grammaticale zaken, maar concentreer je op de opvallendste fouten. Wie een hoog niveau van Nederlands beheerst, is natuurlijk wel gebaat bij detailopmerkingen.

ENKELE TIPS

> **Doseer je feedback: inhoud blijft belangrijker dan vorm. Kies een focus (woordvolgorde in de zin, uitspraak, werkwoordsvervoeging...) en geef niet te veel opmerkingen in één keer.**

> **Corrigeer zoveel mogelijk impliciet. Expliciet corrigeren in een groep kunnen sommigen als gezichtsverlies beschouwen. Je kunt eventueel vooraf aan de deelnemers vragen hoe ze zelf feedback willen krijgen. Hieronder zie je zelf dat impliciet corrigeren ook sympathieker overkomt.**

Impliciet:

Ik heb in de sessie veel gelacht.

Ha, heb je veel gelachen?

Was het leuk?

Ja. Heel leuk.

Je hebt veel gelachen.

Ja, veel gelachen

Expliciet:

Ik heeft geen hamer.

Nee, ik HEB geen hamer, jij HEBT geen hamer, hij HEEFT geen hamer, wij HEBBEN geen hamer.

> **Herhaal of herformuleer.**

Bijvoorbeeld:

Ik te laat ik afspraak vergeten.

Je bent te laat. Waarom ben je te laat?

Afspraak vergeten.

Ha, je was je afspraak vergeten.

> **Vraag door bij een onduidelijk of onvolledig antwoord en bij taalfouten.**

Bijvoorbeeld:

We bellen de polies.

Wie bel je?

De polies.

Bedoel je de politie?

Ja, de politie.

TIP

Je bent helemaal klaar om anderstaligen te helpen met hun Nederlands als je op de onderstaande vragen een antwoord kunt geven:

- > **Waarover kun je spreken met anderstaligen?**
- > **Wat kun je doen als een anderstalige jou niet goed verstaat?**
- > **Wat doe je als jij een anderstalige niet goed verstaat?**
- > **Hoe leg je een (moeilijk) woord uit aan een anderstalige?**
- > **Wat doe je als een anderstalige een fout maakt?**

www.nedbox.be

NedBox is een website om gratis Nederlands te oefenen. Dat kan op een leuke manier, via tv-fragmenten en krantenartikels. NedBox is een samenwerking tussen verschillende instellingen en organisaties, met de KU Leuven als promotor. Het Europees Integratiefonds en de Vlaamse overheid ondersteunen het project.

www.nederlandsoefenen.be

Ben je op zoek naar leuke activiteiten om Nederlands te oefenen? Op deze website vind je het aanbod in de Vlaamse provincies en in Brussel.

Bronnen en inspiratie

- > Brochures vzw 'de Rand'
- > Documenten Taaltraining Huis van het Nederlands, Brussel
- > Gemeenschappelijk Europees referentiekader voor moderne vreemde talen: leren, onderwijzen, beoordelen. Nederlandse Taalunie, 2008.
- > Taaltool VDAB
- > Thematische woordenschat Nederlands voor anderstaligen, Peter Schoenaerts en Helga Van Loo, Intertaal, 2017.
- > Vanzelfsprekend. Van theorie naar praktijk. Nederlands voor anderstaligen. Rita Devos, Helga Van Loo en Evelien Versyck. Acco, 2018.

Voetbalclub Vilvoorde City en vzw Fast Forward zetten in 2017 het project 'Vilvoordse voetbalmoeders: scoren met taal' op. Samen organiseerden ze gratis oefensessies Nederlands voor een groep anderstalige voetbalmama's, tijdens de training van hun kinderen. Het project was een schot in de roos en bracht de deelnemende vrouwen in contact met inspirerende rolmodellen, zoals VRT-journaliste Martine Tanghe.

Er zijn veel anderstaligen in Vlaanderen die oefenmogelijkheden Nederlands kunnen gebruiken: migranten, vluchtelingen, Franstalige Belgen, expats... Via dit boekje kunnen (sport)verenigingen aan de slag als ze zelf oefensessies Nederlands willen organiseren. De doelgroep kan anders zijn dan in Vilvoorde, maar het plezier is waarschijnlijk even groot!

FAST FORWARD
VZW

MET STEUN VAN

AGENTSCHAP
**INTEGRATIE &
INBURGERING**

Vlaanderen
verbeelding werkt

de **Rand**

